



**W.A. Mozart**

Μεγάλη Λειτουργία σε ντο ελάσσονα, KV 427  
για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα

**A. Bruckner**

Te Deum σε ντο μείζονα  
για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα

 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
 ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**23/05/08**

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης

# ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

## THESSALONIKI STATE SYMPHONY ORCHESTRA

**Καλλιτεχνικός Διευθυντής**  
**Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης**  
Μύρων Μιχαηλίδης

### Ειδικό Ταμείο Οργάνωσης Συναυλιών (ΕΤΟΣ)

Πρόεδρος  
Βασίλης Γάκης

Αντιπρόεδρος  
Κωνσταντίνος Καλαϊτζής

#### Μέλη

Θεοφάνης Καραγιώργος

Στέλλα Μπότσα

Ευσταθία Μαυρίδου-Γκουτζίκα

---

**Συντονισμός - Επιμέλεια ύλης:**  
Θεοδώρα Καραμανίδου

**Μουσικολογική Επιμέλεια:**  
Evelin Voigtmann

**Φωτογραφίες Κ.Ο.Θ.:**  
Νώντας Στυλιανίδης

**Φωτογραφία Αιθ. Δοκιμών ΚΟΘ:**  
Άρης Ράμμος

**Σχεδιασμός εντύπου:**  
pad advertising

**Φιλμ - Εκτυπώσεις:**  
ΚΑΠΑ-ΜΙ Κουρτίδου-Μυλαράκης



Παρασκευή **23**  
Μαΐου 2008

# ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης  
ώρα έναρξης: 21:00

διεύθυνση ορχήστρας Κάρολος Τρικολίδης

σοπράνο Τζίνα Πούλου  
μέτζο σοπράνο Μαρίτα Παπαρίζου  
τενόρος Mario Zeffiri  
μπάσος Χριστόφορος Σταμπόγλης

**Χορωδία Brucknerchor Linz**

διεύθυνση χορωδίας Konrad Fleischanderl

**Χορωδία Θεσσαλονίκης**  
**Κλασικοί Τραγουδιστές**

διεύθυνση χορωδίας Αγγελική Κρίσιλα

## W.A. Mozart (1756-1826)

Μεγάλη Λειτουργία σε ντο ελάσσονα, KV 427  
για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα  
Διάρκεια: 57'

I. **KYRIE: Andante moderato** σοπράνο και χορωδία

II. **GLORIA**

**Gloria in excelsis: Allegro vivace** χορωδία

**Laudamus te: Allegro aperto** σοπράνο

**Gratias: Adagio** χορωδία

**Domine Deus: Allegro moderato** σοπράνο

**Qui tollis: Largo** διπλή χορωδία

**Quoniam: Allegro** σοπράνο και τενόρος

**Jesu Christe: Adagio** χορωδία

**Cum Sancto Spiritu: Alla breve** χορωδία

III. **CREDO**

**Credo in unum Deum: Allegro maestoso** χορωδία

**Et incarnatus est: Andante ma sostenuto** σοπράνο

IV. **SANCTUS: Largo** διπλή χορωδία

V. **BENEDICTUS: Allegro comodo**

σοπράνο, τενόρος, μπάσος και διπλή χορωδία

## ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

## A. Bruckner (1824-1896)

Te Deum σε ντο μείζονα για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα  
Διάρκεια: 22'

I. **TE DEUM: Allegro moderato** σοπράνο, άλτο, τενόρος και χορωδία

II. **TE ERGO: Moderato** σοπράνο, άλτο, τενόρος και μπάσο

III. **AETERNA FAC: Allegro moderato** χορωδία

IV. **SALVUM FAC: Moderato**

σοπράνο, άλτο, τενόρος, μπάσος και χορωδία

V. **IN TE, DOMINE, SPERAVI: Mässig bewegt**

σοπράνο, άλτο, τενόρος, μπάσος και χορωδία

**WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756-1791)**

**ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΕ ΝΤΟ-ΕΛΑΣΣΟΝΑ, KV 427 ΓΙΑ ΣΟΛΙΣΤΕΣ, ΧΟΡΩΔΙΑ**

**ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ (έκδοση Richard Maunder)**

Ο Μότσαρτ συνέθεσε τη μεγάλη Λειτουργία σε ντο-ελάσσονα το 1782 με 1783, ένα έργο ξεχωριστό, το οποίο ωστόσο για άγνωστους λόγους δεν ολοκληρώθηκε. Από την αλληλογραφία του γνωρίζουμε μόνο το λόγο για τον οποίο έγραψε αυτή τη λειτουργία. Σύμφωνα με ένα γράμμα προς τον πατέρα του [4/1/1783], ο Μότσαρτ ανέφερε πως -πριν ακόμα παντρευτεί (ο γάμος του έγινε στις 4/8/1782)- είχε υποσχεθεί να γράψει μια λειτουργία για την ανάρρωση της μέλλουσας συζύγου του. Επίσης, στο ίδιο γράμμα σημειώνει ότι είχε ήδη συνθέσει το μισό περίπου έργο.

Μέχρι τον Οκτώβριο του 1783 είχαν ολοκληρωθεί, το *Kyrie* (Κύριε), το *Gloria* (Δόξα), το *Sanctus* (Άγιος) και *Benedictus* (Ευλογητός), ενώ για το *Credo* (Πιστεύω) υπήρχαν μόνο τμήματα και λεπτομερή προσχέδια. Ως δώρο για τη γυναίκα του, ο Μότσαρτ προβάλλει ιδιαίτερα το σοπράνο σόλο, το οποίο και τραγούδησε η Κονσταντζε, σύμφωνα με το ημερολόγιο της

αδελφής του, στην πρεμιέρα του έργου, που έγινε στις 25 Αυγούστου 1783 στο Ζάλτσμπουργκ, όταν το ζεύγος επισκέφτηκε τον πατέρα του Μότσαρτ. Δεν έχει εξακριβωθεί, αν για την εκτέλεση τελικά συμπληρώθηκαν τα υπόλοιπα μέρη από άλλες λειτουργίες του Μότσαρτ ή όχι. Δυστυχώς έχουν σωθεί μόνο αποσπάσματα από τις πάρτες της πρώτης παρουσίασης του έργου. Με βάση αυτές, την επεξεργασία του υλικού από τον Μότσαρτ (1785) για την παραγγελία του *Davidde penitente* και μεταγενέστερες, εν μέρει προβληματικές, εκδόσεις συγκροτήθηκε τελικά η όλη παρτιτούρα για τη λειτουργία, στην οποία όμως λείπουν μεγάλο μέρος του *Credo* και του *Agnus Dei* (Αμνός Θεού), που φαίνεται πως δεν γράφτηκαν ποτέ.

Πάντως, πέρα από την τελικά ελλιπή μορφή φαίνεται πως ο Μότσαρτ σκόπευε να συνθέσει μια μεγάλη λειτουργία σαν εκείνη του Μπαχ σε σι-ελάσσονα, σε αντίθεση με τις προηγούμενες

του λειτουργίες, που ήταν πιο σύντομες και χωρίς φούγκες, κάτι που μάλλον οφείλεται στις προ-σταγές του αρχιεπισκόπου του Ζάλτσμπουργκ. Οι μεγάλες και εντυπωσιακές φούγκες της *Λειτουργίας σε ντο-ελάσσονα, KV 427* φανερώνουν άμεσα τη μελέτη των έργων του Μπαχ και του Χαίντελ, που ο Μότσαρτ έκανε εκείνον τον καιρό.

### **I. Κύριε ελέησον – τετράφωνη χορωδία και σόλο σοπράνο**

Η λειτουργία ξεκινάει με ένα ιδιαίτερα κατασκευαστικό *Κύριε* στην ντο-ελάσσονα, όπου το θέμα της ορχήστρας αντιτίθεται στο επιβλητικό θέμα της χορωδίας. Στο *Χριστέ ελέησον*, η έκφραση γίνεται κάπως πιο αισιόδοξη: Τοποθετείται στη Μιb-μείζονα και εμφανίζεται η σόλο σοπράνο με ανάλαφρες κολορατούρες, συνοδευόμενη απλά από τη χορωδία. Με την επανάληψη του *Κύριε* επανέρχεται η σοβαρή ατμόσφαιρα, καθώς και η πιο αντιστικτική γραφή.

### **II. Gloria**

Ο Μότσαρτ χωρίζει το μέρος της μεγάλης δοξολογίας σε 8 ξεχωριστές ενότητες, κάτι που δεν είναι συνηθισμένο στον ίδιο· ίσως ακολουθεί σε αυτό ως πρότυπο τη μεγάλη λειτουργία του Μπαχ.

Η πρώτη ενότητα (*Gloria in excelsis* – τετράφωνη χορωδία) ξεκινάει στη λαμπρή Ντο-μείζονα με μεγαλοπρέπεια και με περίτεχνη μίμηση των φωνών, όπως ταιριάζει στο κείμενο. Ο δεύτερος στίχος – ‘και επί γης ειρήνη’ – παίρνει πιο λυρική μορφή· και τα δύο τμήματα επαναλαμβάνονται.

Η δεύτερη ενότητα του *Gloria (Laudamus te* – σόλο σοπράνο) συνδυάζει τη λυρική μελωδία με δεξιοτεχνικά στοιχεία. Ορχήστρα και φωνή βρίσκονται σε στενό διάλογο, τεχνική που κορυφώνεται στο μεσαίο τμήμα με ένα παιχνίδι νχούς μεταξύ της σοπράνο και του όμποε.

Ο παρεστιγμένος ρυθμός μαζί με τις διαφωνίες

προσδίδουν στο *Gratias agimus tibi* (πεντάφωνη χορωδία) ένα δραματικό και σκοτεινό χρώμα, το οποίο γίνεται ολοένα και σοβαρότερο στις όλο και πιο στενές μμήσεις των δύο σόλο σοπράνο της επόμενης ενότητας (*Domine Deus, Rex coelestis* – σοπράνο I, II σόλο).

Το *Qui tollis peccata mundi* (διπλή χορωδία) διατηρεί το χώρο των ελάσσωνων τρόπων. Ο παρεστιγμένος ρυθμός, το χρωματικό κατέβασμα σχεδόν σαν επίμονο θέμα και οι κλιμακώσεις της διπλής χορωδίας παρουσιάζουν σπάνιο μνημειώδη χαρακτήρα. Πρόκειται για ένα μέρος με συγκλονιστική έκφραση, στηριγμένη σε αριστοτεχνική δομή, που προμηνύει το μεταγενέστερο *Requiem*.

Το επόμενο *Quoniam tu solus sanctus* (σόλο σοπράνο I, II και τενόρος) παραπέμπει ως προς την έκφραση στο *Domine Deus, Rex coelestis*. Στην ουσία όμως υπάρχει ένα νέο θεματικό υλικό, στο οποίο κυριαρχεί η συγκοπή, καθώς και

μια τρίτη φωνή, του τενόρου, που περιπλέκεται με τις δύο σοπράνες, μάλιστα με εκτεταμένες κολορατούρες, στις οποίες ανταποκρίνεται και η ορχήστρα. Προς το τέλος, το μέρος καταλαγιάζει στις φωνές με ομόφωνη απαγγελία, τονίζοντας έτσι τα λόγια 'Tu solus Altissimus'.

Με το *Jesu Christe* (τετράφωνη χορωδία) εγκαταλείπεται ο χώρος των ελάσσωνων τρόπων. Σύντομα, αλλά με σοβαρότητα προετοιμάζει την περίτεχνη τετράφωνη φούγκα στο *Cum Sancto Spiritu* (τετράφωνη χορωδία), στην οποία φαίνεται να καταγράφεται άμεσα ο καρπός από τη μελέτη των έργων του Μπαχ, όπως λ.χ. το στρέτο ή η αναστροφή του θέματος. Τα σύντομα ποικίλματα του αντιθέματος εξελίσσονται στην συνέχεια σε εκτεταμένες κολορατούρες στο *Αμήν*, ανεβάζοντας έτσι τις τεχνικές απαιτήσεις για τη χορωδία.

### III. Credo

Διατηρώντας την Ντο-μείζονα, ο Μότσαρτ δίνει



στο πρώτο μέρος του *Συμβόλου της Πίστεως* ιδιαίτερη έμφαση στο κείμενο, βάζοντας την πεντάφωνη χορωδία σχεδόν αποκλειστικά να απαγγέλλει ομοφωνικά. Με ένα περίπου οστινάτο ρυθμικό μοτίβο, η ορχήστρα συνοδεύει τη χορωδία, σαν να θέλει να δώσει επιβεβαίωση στα λόγια. Το δεύτερο μέρος στο *Credo*, που έχει μελοποιήσει ο Μότσαρτ, δημιουργεί απόλυτη αντίθεση με τα προηγούμενα και συνάμα είναι μια από τις πιο όμορφες και καρτερικές άριες του Μότσαρτ. Και αυτή την άρια, ο συνθέτης την έγραψε για τη γυναίκα του. Η κορύφωσή της βρίσκεται στην *cadenza*, στην οποία τα ξύλινα πνευστά –φλάουτο, όμποε και φαγκότο– εναλλάσσονται με τη σόλο φωνή με εξαιρετική φινέτσα.

Στο *Sanctus* (διπλή χορωδία) ο Μότσαρτ επαναφέρει τη διπλή χορωδία και την Ντο-μείζονα. Με λαμπρότητα συνεχίζει με μια διπλή φούγκα το *Ωσαννά*. Πριν από την επανάληψη του *Ωσαννά*, ο Μότσαρτ αναθέτει στους τέσσερις σολίστ

το *Benedictus* (σοπράνο I, II, τενόρο, μπάσο και χορωδία) οι οποίοι αναπτύσσουν επίσης μια φούγκα με αρκετά δεξιοτεχνικά στοιχεία στις μελωδικές γραμμές τους.

Αναρωτιέται κανείς, αν όντως θα ταίριαζε εδώ η συνήθεια της εποχής, να επαναφέρεται στο *Agnus Dei* η μουσική του *Κύριε*, αφού οι ελάσσονες κλίμακες είχαν εγκαταλειφθεί από το τέλος του *Gloria* και ύστερα από τόσο έντονη προβολή της Ντο-μείζονας δε θα ήταν εφικτή η ιδιαίτερη βαρύτητα του αρχικού μέρους. Κατά συνέπεια, ο Μότσαρτ θα έπρεπε να συνθέσει νέα μουσική για το τελευταίο μέρος της λειτουργίας, κάτι που για αδιευκρίνιστους λόγους δεν μπόρεσε ή δεν ήθελε να κάνει. Παρόλες τις όποιες 'ελλείψεις' και τα προβλήματα των αποκαταστάσεων της παρτιτούρας, η λειτουργία αυτή παρουσιάζει ενδιαφέροντα και ιδιαίτερα εκφραστικά σημεία, που φανερώνουν τη βαθιά πίστη του συνθέτη τους.

Evelin Voigtmann

## MASS IN C MINOR ("GREAT") KV 427

### **KYRIE**

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison.

### **GLORIA**

Gloria in excelsis Deo, et in terra pax  
hominibus bonae voluntatis.

### **Laudamus te**

Laudamus te, benedicimus te, adoramus te,  
glorificamus te.

### **Gratias**

Gratias agimus tibi propter magnam gloriam  
tuam. Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater  
omnipotens.

### **Domine**

Domine Fili unigenite, Jesu Christe, Domine  
Deus, Agnus Dei, Filius Patris.

### **Qui tollis**

Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.  
Qui tollis peccata mundi, suscipe  
deprecationem nostram. Qui sedes ad  
dexteram Patris, miserere nobis.

### **Quoniam**

Quoniam tu solus Sanctus, Tu solus Dominus,  
Tu solus Altissimus.

### **KYRIE**

Κύριε ελέησε μας, Χριστέ ελέησε μας, Κύριε  
ελέησε μας.

### **GLORIA**

Δόξα στο Θεό που βρίσκεται στα ουράνια και  
ειρήνη στη γη.

### **Laudamus te**

Σε τιμούμε, Σε ευλογούμε, Σε λατρεύουμε, Σε  
δοξάζουμε.

### **Gratias**

Σε ευχαριστούμε λόγω της μεγάλης Σου δόξας.  
Κύριε, Ουράνιε Βασιλιά, Θεέ και Πατέρα Πα-  
ντοδύναμε.

### **Domine**

Κύριε Ιησού Χριστέ, είσαι ο μονάκριβος Υιός,  
Κύριος ο Θεός, ο Αμνός του Θεού, ο Υιός του  
Πατέρα.

### **Qui tollis**

Εσύ που αίρεις τις αμαρτίες του κόσμου,  
ελέησε μας. Εσύ που αίρεις τις αμαρτίες του  
κόσμου, άκουσε τις προσευχές μας. Εσύ που  
κάθεσαι στα δεξιά του πατέρα, ελέησε μας.

### **Quoniam**

Είσαι ο μόνος Άγιος, Είσαι ο μόνος Κύριος, Εί-  
σαι ο μόνος Ύψιστος.



**Jesu Christe**

Jesu Christe.

**Cum Sancto**

Cum Sancto Spiritu, in Gloria Dei Patris.  
Amen.

**CREDO**

Gredo in unum Deum. Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae visibilium omnium, et invisibilium. Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia saecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descendit de coelis.

**Et incarnatus est**

Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine et homo factus est.

**SANCTUS**

Santus, sanctus, sanctus. Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt coeli et terra Gloria tua. Osana in excelsis.

**BENEDICTUS**

Benedictus qui venit in nomine Domini. Osana in excelsis.

**Jesu Christe**

Ιησού Χριστέ.

**Cum Sancto**

Με το Άγιο Πνεύμα και τη δόξα του Θεού Πατέρα. Αμήν.

**CREDO**

Πιστεύω σε ένα Θεό, Πατέρα Παντοκράτορα, δημιουργό του ουρανού και της γης, των ορατών και των αοράτων. Και σε ένα Κύριο, Ιησού Χριστό, τον Υιό του Θεού το μονογενή, που γεννήθηκε από τον Πατέρα πριν δημιουργηθεί ο κόσμος. Προήλθε Φως από τον Πατέρα, καθώς είναι και Αυτός Φως, Θεός αληθινός και γεννήθηκε, δεν πλάστηκε, από τον αληθινό Θεό· είναι από την ίδια ουσία με τον Πατέρα, μέσω του οποίου έγιναν όλα. Για τη σωτηρία των ανθρώπων κατέβηκε από τον ουρανό.

**Et incarnatus est**

Πήρε σάρκα από το Άγιο Πνεύμα και την Παρθένο Μαρία και έγινε άνθρωπος.

**SANCTUS**

Άγιος, Άγιος, Άγιος, Είσαι ο Κύριος των δυνάμεων. Γεμάτος είναι ο ουρανός και η γη από τη δόξα Σου.  
Δόξα σε Σένα ψάλλουν οι άγγελοι που βρίσκονται στον ουρανό.

**BENEDICTUS**

Ευλογημένος είναι αυτός που έρχεται στο όνομα του Κυρίου. Δόξα σε Σένα ψάλλουν οι άγγελοι που βρίσκονται στον ουρανό.

Απόδοση κειμένου στα ελληνικά: Θεοδώρα Καραμανίδου

## ANTON BRUCKNER (1824-1896)

### ΤΕ ΔΕΥΜ ΓΙΑ ΣΟΛΙΣΤΕΣ, ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ


Η θρησκεία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στο έργο του αυστριακού συνθέτη, οργανίστα και μουσικοπαιδαγωγού Άντον Μπρούκνερ. Σε κάποια συζήτηση ο Μπρούκνερ είχε πει κάποτε: «Αυτοί θέλουν να γράψω διαφορετικά. Θα μπορούσα να το κάνω, αλλά δεν μου επιτρέπεται. Σε Αυτόν πρέπει κάποτε να απολογηθώ. Πώς θα στεκόμουν τότε μπροστά στον Κύριό μας, αν ακολουθούσα τους άλλους και όχι Αυτόν!». Ωστόσο αριθμητικά, τα θρησκευτικά του έργα δεν είναι πάρα πολλά. Ύστερα από τρεις μεγάλες λειτουργίες, άρχισε το 1881 τη συγγραφή του *Te Deum*. Επειδή όμως παράλληλα δούλευε την 6η και την 7η Συμφωνία, καθώς και τα μοτέτα *Christus factus est* και *Virga Jesse*, ο συνθέτης άρχισε να ξαναδουλεύει το *Te Deum* το 1883. Αυτή η δεύτερη επεξεργασία ολοκληρώθηκε στις 7 Μαρτίου 1884, ενώ λίγες μέρες αργότερα έγραψε την πάρτα του εκκλησιαστικού οργάνου. Την επόμενη χρονιά εκδόθηκε το έργο από τον Βιεννέζο εκδότη Theodor Rättig και ο Μπρούκνερ πληρώθηκε –είναι η μοναδική φορά στη ζωή του– με 50 Gulden για τη σύνθεση του έργου.

Η πρώτη παρουσίαση του *Te Deum* έγινε στη Βιέννη στο Kleiner Musikvereinsaal στις 2

Μαΐου 1885 με τη συνοδεία δύο πιάνων, ενώ στις 10 Ιανουαρίου 1886 πρωτοπαρουσιάστηκε στην κανονική του μορφή με μαέστρο τον Hans Richter, πάλι στη Βιέννη.

Το *Te Deum* αρχικά ήταν ένας δοξαστικός ύμνος της καθολικής εκκλησίας, πιθανόν του Αμβροσίου από τον 4ο αιώνα. Μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένες λειτουργίες, σε χειροτονίες ιερέων ή του πάπα, αλλά και σε στέψεις βασιλιάδων ή σε εξέχουσας σημασίας γεγονότα. (Π.χ. ο Χαίντελ είχε γράψει ένα τέτοιο έργο για τη Συνθήκη ειρήνης της Ουτρέχτης). Από τον Παλεστρίνα μέχρι τον 21ο αιώνα (Siegfried Matthus, \*1934 - *Te Deum für Soli, Chor und Orchester*, 2005) πολλοί και γνωστοί συνθέτες (Charpentier, Purcell, Mozart, Berlioz, Verdi, Elgar, Britten) έχουν μελοποιήσει αυτόν τον ύμνο.

Το *Te Deum* του Μπρούκνερ θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα έργα της εποχής του, αλλά και κορύφωση της δικής του καλλιτεχνικής εξέλιξης. Ο συνθέτης χωρίζει το κείμενο σε πέντε ενότητες σε αναλογία με τη συμφωνία της εποχής, δίνοντας κυκλική μορφή (Α Β Γ Β' Α') στο όλο έργο, επαναφέροντας προς το τέλος αρχικά θέματα, ασφαλώς τροποποιημένα.



Με το χαρακτηριστικό δυναμικό και καθαρό του στιλ παρουσιάζει στην αρχή και σε διάφορα κεντρικά σημεία την Ντο-μείζονα ως βασικό σύμβολο της πίστης. Το χαρακτηριστικό μοτίβο της ορχήστρας, που ανοίγει το α΄ μέρος *Te Deum laudamus* (σοπράνο, άλτο, tenόρος σόλο και χορωδία) επικρατεί σε όλο το έργο. Παρόλες τις αρμονικές αποκλίσεις, η Ντο-μείζονα παραμένει κυρίαρχη εδώ, αν και στο τέλος γίνεται μετατροπία στη φα-ελάσσονα. Με τον τρόπο αυτό προετοιμάζει το πιο ήρεμο β΄ μέρος *Te ergo quaesumus* (σοπράνο, άλτο, tenόρος και μπάσος σόλο) με την ωραία μελωδία του tenόρου, την οποία συνοδεύει το γεμάτο λυρισμό και αγκαλίαση σόλο βιολί.

Το κεντρικό μέρος είναι το δυναμικό *Aeterna fac cum sanctis tuis* (χορωδία), το οποίο κορυφώνεται ανάλογα με το κείμενο στο τέλος. Το δ΄ μέρος *Salvum fac populum tuum* (σοπράνο, άλτο, tenόρος, μπάσος σόλο και χορωδία) επαναλαμβάνει αναπτυγμένο το β΄ μέρος και συνδυάζεται με ένα γρήγορο τμήμα, όπου επαναφέρεται το θέμα του α΄ μέρος μαζί με τη Ντο-μείζονα.

Η λυρική εισαγωγή των σολιστ στην αρχή του τελευταίου μέρους (*In te, Domine, speravi: σο-*

πράνο, άλτο, tenόρος, μπάσος σόλο και χορωδία) οδηγεί στη δυναμική φούγκα της χορωδίας, η οποία κορυφώνεται σε μια μυστικιστική συγχορδία δεσπόζουσας. Με ένα χρωματικό ανέβασμα από ντο # στο σολ επαναφέρεται η Ντο-μείζονα για να κλείσει το έργο με μια λαμπρή coda.

Το έργο αυτό παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά του μουσικού ιδιώματος του Μπρούκνερ –σε ασυνήθιστη για τον ίδιο συμπυκνωμένη μορφή–, τα οποία συνδυάζει εμπνευσμένα με το κείμενο. Ο ίδιος ο συνθέτης αποκάλεσε το έργο αυτό το «*καμάρι της ζωής μου*», και συμπεριέλαβε ένα θέμα του *Te Deum* στο Adagio της 7ης *Συμφωνίας*. Ακόμα, είχε κάποτε αναφέρει πως ήθελε να χρησιμοποιηθεί το έργο αυτό ως καταληκτικό μέρος της 9ης *Συμφωνίας*, την οποία όμως δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει. Επίσης είχε πει χαρακτηριστικά: «*Όταν ο καλός θεός θα με καλέσει και θα με ρωτήσει πώς αξιοποίησα τα ταλέντα που μου έδωσε, τότε θα του δείξω την παρτιτούρα από το Te Deum και θα φανεί ευνοϊκότερος κριτής για μένα*».



## TE DEUM

### TE DEUM

Te Deum laudamus, te Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.  
Tibi omnes Angeli, tibi Caeli et universae  
Potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim incessabili voce  
proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus  
Sabaoth.

Pleni sunt caeli et terra majestatis gloriae  
 tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur  
Ecclesia Patrem immensae majestatis.  
Venerandum tuum verum et unicum Filium,  
Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae, Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem,  
non horruisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo,  
aperuisti credentibus regna caelorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, in gloria Patris.  
Judex crederis esse venturus.

## ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΘΕΟ

### TE DEUM

Είσαι ο Θεός και Σε τιμούμε, αναγνωρίζουμε ότι  
είσαι ο Κύριος.

Όλη η γη υμνεί Εσένα, τον αιώνιο Πατέρα.

Για Σένα ψάλλουν οι άγγελοι και όλες οι  
δυνάμεις στα ουράνια.

Τα Χερουβείμ και τα Σεραφείμ διακηρύσσουν  
ασταμάτητα:

Άγιος, Άγιος, Άγιος, Κύριος των δυνάμεων.

Γεμάτος είναι ο ουρανός και η γη από τη δόξα  
σου.

Σε υμνεί η ένδοξη σύναξη των Αποστόλων.

Σε υμνούν οι σεβαστοί προφήτες.

Σε υμνεί ο ολόλευκα ντυμένος στρατός των  
μαρτύρων.

Σε όλο τον κόσμο η ιερή Εκκλησία αναγνωρίζει  
του Πατέρα την άπειρη μεγαλειότητα.

Λατρεύουμε τον αληθινό και μοναδικό Σου Υίο  
και το Πνεύμα του Παρακλήτου.

Εσύ Χριστέ είσαι ο Βασιλιάς της Δόξας.

Εσύ είσαι ο αιώνιος Υιός του Πατέρα.

Όταν έγινες άνθρωπος για να μας σώσεις,  
δεν περιφρόνησες τη μήτρα της Παρθένου.

Νίκησες το αγκάθι του θανάτου  
και άνοιξες το Βασίλειο των Ουρανών  
για τους πιστούς.

Κάθεσαι στα δεξιά του Πατέρα με δόξα.

Πιστεύουμε ότι θα έρθεις ως κριτής μας.



### **TE ERGO**

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni,  
quos pretioso sanguine redemisti.

### **AETERNA FAC**

Aeterna fac cum Sanctis tuis in gloria  
numerari.

### **SALVUM FAC**

Salvum fac populum tuum Domine,  
et benedic hereditati tuae.  
Et rege eos, et extolle illos usque in aeternum.  
Per singulos dies, benedicimus te  
et laudamus nomen tuum in saeculum,  
et in saeculum saeculi.  
Dignare Domine die isto,  
sine peccato nos custodire.  
Miserere nostri Domine, miserere nostri.  
Fiat misericordia tua Domine super nos,  
quemadmodum speravimus in te.

### **IN TE, DOMINE, SPERAVI**

In te, Domine, speravi:  
non confundar in aeternum.

### **TE ERGO**

Σε παρακαλούμε να βοηθήσεις τους δούλους  
σου, τους οποίους απελευθέρωσες με το  
πολύτιμο αίμα σου.

### **AETERNA FAC**

Βοήθησέ τους να συμπεριληφθούν με τους  
Αγίους στην αιώνια δόξα.

### **SALVUM FAC**

Κύριε, σώσε το λαό Σου  
και ευλόγησε την κληρονομία Σου.  
Βασίλευσε και ανύψωσέ τους στην αιωνιότητα.  
Καθημερινά Σε ευλογούμε  
και υμνούμε το όνομά Σου  
και προσευχόμαστε για ένα κόσμο δίχως τέλος.  
Δείξε μας, Κύριε, εκείνη την ημέρα,  
κατά την οποία δε θα υπάρχει πια η αμαρτία.  
Ελέησε μας, Κύριε, ελέησε μας.  
Δείξε έλεος, Κύριε, για μας,  
γιατί ελπίζουμε σε Σένα.

### **IN TE, DOMINE, SPERAVI**

Κύριε, ελπίζουμε σε Σένα:  
Μη μας καταδικάσεις στην αιωνιότητα.

## ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης είναι ένα από τα δύο σημαντικότερα συμφωνικά σχήματα της Ελλάδας. Το ρεπερτόριο που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμά της ξεκινά από τη μουσική μπαρόκ και φθάνει μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις του 21ου αιώνα.

Ιδρύθηκε το 1959 από τον Έλληνα μουσουργό Σόλωνα Μιχαηλίδη και κρατικοποιήθηκε το 1969. Πολλοί και σημαντικοί Έλληνες καλλιτέχνες ανέλαβαν τη διευθυντική «σκυτάλη» της. Πρώτος ο ιδρυτής της και στη συνέχεια ο Γεώργιος Θυμής, ο Άλκης Μπαλτάς, ο Κάρολος Τρικολίδης, ο Κοσμάς Γαλιλαίας, ο Κωνσταντίνος Πατσαλίδης, ο Λεωνίδας Καβάκος και ο Μίκης Μιχαηλίδης. Σήμερα ο αριθμός των μελών της ορχήστρας ανέρχεται στους εκατό περίπου μουσικούς, με διευθυντή τον αρχιμουσικό Μύρωνα Μιχαηλίδη.

Πέρα από τις τακτικές συμφωνικές της συναυλίες, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα καινοτόμων καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, πραγματοποιώντας τακτικά παραστάσεις όπερας, μπαλέτου, με συνοδεία βωβού κινηματογράφου κλπ, δραστηριότητες που έχουν προσελκύσει νέο κοινό στην ορχήστρα κατά τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του μελλοντικού φιλόμουσου

κοινού εντάσσεται η έντονη δραστηριότητά της με εκπαιδευτικές συναυλίες για παιδιά, νέους και όλη την οικογένεια.

Ένας από τους βασικούς στόχους της ορχήστρας είναι η προβολή της ελληνικής μουσικής παρακαταθήκης με την παρουσίαση πολλών πρώτων εκτελέσεων πανελληνίως και παγκοσμίως. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η προώθηση νέων καλλιτεχνών, πολλοί από τους οποίους σήμερα είναι καταξιωμένοι στην ελληνική και διεθνή μουσική σκηνή. Πρωτοπορώντας στον ελληνικό μουσικό χώρο, ηχογραφεί με διεθνούς κύρους δισκογραφικές εταιρείες, όπως η BIS και η NAXOS. Στις ξεχωριστές μελλοντικές της παραγωγές εντάσσονται η ηχογράφηση των *Κοντσέρτων αρ. 3 και 4* του Μπετόβεν με σολίστα τον Aldo Ciccolini (EMI Classics), όσο και η παγκόσμια πρώτη ηχογράφηση έργων του Ιταλού συνθέτη Ildebrando Pizzetti (NAXOS).

Στον κατάλογο των Ελλήνων και ξένων αρχιμουσικών και σολίστ που έχουν συμπράξει με την Κ.Ο.Θ. συμπεριλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός διάσημων προσωπικοτήτων: P. Domingo, L. Pavarotti, S. Mintz, A. Khatchaturian, M. Rostropovich, Y. Horenstein, E. Kurtz, Y. Simonon, Οδ. Δημητριάδης, C. Mandeal,



N. Gutman, M. Maisky, Κ. Κατσαρής, Λ. Καβάκος, V. Ashkenazy, P. Badura-Skoda, N. Magalon, L. Kogan, R. Ricci, V. Tretjakov, V. Spinakov, L. Berman, P. Fournier, B.L. Gelber, W. Nelson, Κ. Πασάλης, Δ. Σγούρος, Μ. Τιρίμο, Θ. Κερκέζος, κ.ά.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πραγματοποιεί τις συναυλίες της στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης. Πέρα από τη συχνή και συστηματική παρουσία της σε πόλεις ολόκληρης της Βόρειας Ελλάδας, περιοδεύει σε όλο τον ελλαδικό χώρο. Εμφανίζεται επίσης στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και συμπράττει στα σημαντικότερα φεστιβάλ τόσο της χώρας όσο και του εξωτερικού (Φεστιβάλ Αθηνών-Ηρώδειο, Δημήτρια, Φιλίππων, Διεθνές Φεστιβάλ

«Κύπρια»-Κύπρος, International Festival Zino Francescatti-Μασσαλία, Φεστιβάλ Ecléctic-Bαλένθια, κ.ά.).

Τον Φεβρουάριο του 2007 η παραγωγή της ΚΟΘ "Impressions for saxophone and orchestra", με σολίστα τον Θεόδωρο Κερκέζο και διευθυντή ορχήστρας τον Μύρωνα Μιχαηλίδη, απέσπασε το βραβείο ποιότητας δισκογραφίας Rizzicato "Supersonic". Το Δεκέμβριο του 2007 πραγματοποίησε μια ιστορική συναυλία στην Αίθουσα Συναυλιών της Απαγορευμένης Πόλης του Πεκίνου, αφιερωμένη στο Ν. Καζαντζάκη, στο πλαίσιο του πολιτιστικού έτους της Ελλάδας στην Κίνα.

Ηλεκτρονική διεύθυνση: [www.tssso.gr](http://www.tssso.gr)



ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ  
διευθυντής ορχήστρας

Γεννήθηκε το 1947 στο Bad Ausse της Αυστρίας από μητέρα Αυστριακή και πατέρα Έλληνα.


Σπούδασε στις Ανώτατες Μουσικές Σχολές της Βιέννης και του Σάλτσμπουργκ βιολί με τον Günther Pichler, σύνθεση με τον Alfred Uhl και κρουστά με τον Richard Hochrainer. Εκπαιδεύτηκε στη διεύθυνση ορχήστρας από τους Hans Swarowsky και Μιλτιάδη Καρύδη. Έλαβε μέρος σαν ενεργό μέλος σε σεμινάρια με τους Franco Ferrara, Bruno Maderna, Herbert von Karajan, Sir Adrian Boult, Milan Horvat και εργάστηκε ως βοηθός μαζί τους, καθώς και με τον Giuseppe Patanae.

Διακρίθηκε με πρώτα βραβεία στους διεθνείς διαγωνισμούς στη Μπεζανσόν (1970), στη Φλωρεντία (1971) και στη Βουδαπέστη 1977, όπου

και του απονεμήθηκαν όλα τα, δώδεκα, ειδικά βραβεία. Σε διαγωνισμό στο Παρίσι (1977) διακρίθηκε ως ο μοναδικός Ευρωπαίος υπότροφος στη θέση του βοηθού μαέστρου της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης κατά το Φεστιβάλ του Tanglewood, όπου συνεργάστηκε με τους L.Bernstein, S.Ozawa, A.Previn, G.Schuler και Θ. Αντωνίου.

Από 25 χρόνων εργάζεται συνεχώς σε μόνιμες θέσεις. Από το 1972 μέχρι σήμερα είναι μόνιμος αρχιμουσικός της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης. Επίσης, εργάστηκε ως πρώτος μαέστρος σε διάφορες όπερες στη Γερμανία και Ουγγαρία (1973-1980) και ως μόνιμος μαέστρος του Γαλλικού Εθνικού Μπαλέτου "Roland Petit" στη Μασσαλία, με περιοδείες σε όλη την Ευρώπη



An abstract watercolor painting featuring several large, irregular blue shapes with a textured, almost crystalline appearance. These shapes are set against a background of soft, blended pink and light purple washes. The overall effect is ethereal and artistic.

(1979-1984). Υπήρξε μόνιμος φιλοξενούμενος μαέστρος της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Ισλανδίας (1984-1987) και, από το 1991, Γενικός Μουσικός Διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Debrecen της Ουγγαρίας.

Ως φιλοξενούμενος μαέστρος έχει διευθύνει επανειλημμένα πάνω από εκατό ορχήστρες στην Ευρώπη, Αυστραλία, Ρωσία και Ιαπωνία. Εμφανίστηκε με την Orchestre Nationale O.R.T.F. στο Παρίσι και στο Φεστιβάλ της Μπεζανσόν, με την Κρατική Ορχήστρα της Ρωσίας στη Μόσχα, με τις Συμφωνικές Ορχήστρες Βερολίνου, Νυρεμβέργης, Πράγας, Μελβούρνης, Ουγγρικής Ραδιοτηλεόρασης και τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βουδαπέστης. Διύθυνε επίσης την B.B.C. National Orchestra στο Κάρντιφ της Ουαλίας, τις Ραδιοφωνικές Ορχήστρες του Ελσίνκι, της

Σόφιας και του Βουκουρεστίου, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Δρέσδης, της Σλοβενίας και της Αρμενίας όπως και τις Ορχήστρες Gulbenkjan στη Λισαβόνα και George Enescu Philharmonie στο Βουκουρέστι. Εμφανίστηκε στα Διεθνή Φεστιβάλ Δρέσδης, Παρισίου, Αθήνας, Βουδαπέστης, Βιέννης, Αιξ-Αν-Προβάνς κ.ά.

Πραγματοποίησε ραδιοφωνικές εγγραφές και τηλεοπτικές συναυλίες με το ABC, BBC, ORTF, RAI, WDR, ORF, MRT, NRO κ.ά., καθώς και εγγραφές δίσκων με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βουδαπέστης, τη Συμφωνική Ορχήστρα Gulbenkjan της Λισαβώνας και την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας, με έργα σύγχρονων συνθετών.



## ΤΖΙΝΑ ΠΟΥΛΟΥ

σοπράνο

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σε ηλικία πέντε χρόνων ξεκίνησε τις σπουδές της στο πιάνο στο Εθνικό Ωδείο Χαλανδρίου, με καθηγήτρια τη Μαρία Κανατσούλη. Στα δεκαέξι άρχισε να ασχολείται με το κλασικό τραγούδι, με υποτροφία του Εθνικού Ωδείου, στη τάξη της Λ. Στάμος-Κολάση, από όπου και αποφοίτησε με αριστείο και διάκριση εξαιρετικής επίδοσης.

Στη συνέχεια κέρδισε υποτροφία του ιδρύματος «Μαρία Κάλλας» στην Αθήνα και έλαβε μέρος στις ακροάσεις της "Juilliard School" στη Νέα Υόρκη, όπου και έγινε δεκτή. Συνέχισε τις σπουδές της στην Αμερική με καθηγητή τον Charles Kellis. Ακολούθησε υποτροφία από το ίδρυμα Λιλιαν Βουδούρη. Έχει λάβει ιδιαίτερα μαθήματα πάνω στην τεχνική του τραγουδιού από τον Placido Domingo και τον Robert Myers της Metropolitan Opera.

Είναι κάτοχος πολλών βραβείων και διακρίσεων διεθνών διαγωνισμών, όπως των «Μαρία Κάλλας» το 1988 στην Αθήνα, "Palm Beach Opera Competition" το 1992 στη Φλόριντα των ΗΠΑ, "Rosa Ponselle" το 1992 στη Νέα Υόρκη των ΗΠΑ, "Marseille Opera Competition" το 1997 στη Γαλλία κ.ά.

Το ντεμπούτο της έγινε στην Αθήνα με την Εθνική Λυρική Σκηνή το 1990 στο ρόλο της Queen of the Night από την όπερα του Mozart *The Magic Flute* με τους Μίσα Ικεούτσι και Σώτο Παπούλκα, υπό τη διεύθυνση του Βύρωνα Κολάση, όπου απέσπασε

θερμές κριτικές. Αξίζει να σημειωθεί πως ως μαθήτρια συμμετείχε επίσης σε συναυλίες και ρεσιτάλ με καλλιτέχνες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Επιπλέον, έχει λάβει μέρος σε ρεσιτάλ με την όπερα του Palm Beach στη Φλόριντα υπό τη διεύθυνση του Anton Guadagno, καθώς επίσης και σε συναυλίες στην αίθουσα συναυλιών της Santa Cruz De Tenerife στα Κανάρια Νησιά της Ισπανίας, με το διάσημο βαρύτονο Simon Estes, υπό τη διεύθυνση του Victor Pablo.

Έχει ερμηνεύσει το ορατόριο *Te Deum* του Dvořák με την Des Moines Symphony Orchestra στη Des Moines των ΗΠΑ, υπό τη διεύθυνση του Joseph Giunta. Επίσης, το ρόλο της Ortlinde από την όπερα του Wagner *Die Walkure* στο Alfredo Kraus Concert Hall στο Las Palmas της Ισπανίας, υπό τη διεύθυνση του Victor Pablo. Το ίδιο έργο παρουσιάστηκε και στη Santa Cruz De Tenerife με τον Simon Estes. Στην Αμερική έχει ακόμη ερμηνεύσει την *9η Συμφωνία* του Beethoven και έχει λάβει μέρος σε πλήθος συναυλιών συνεργαζόμενη με σημαντικούς καλλιτέχνες.

Στην Ελλάδα επέστρεψε συμμετέχοντας στις παραγωγές της Εθνικής Λυρικής Σκηνής *Ariadne Auf Naxos* του R. Strauss, στο ρόλο της Najade, καθώς επίσης και στην όπερα του Offenbach *Les Contes D' Hoffmann* στο ρόλο της Olympia σε σκηνοθεσία Βασιλη Νικολαΐδη. Συμμετείχε ακόμη στο ορατό-

ριο *Stabat Mater* του Rossini με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης υπό τη διεύθυνση του Emir Saoul. Με την ίδια ορχήστρα ξανασυνεργάστηκε ερμηνεύοντας το ρόλο της Ολυμπιάδας στο ορατόριο του Νίκου Αστρινίδη *Τα νεανικά χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου* υπό τη διεύθυνση του ίδιου, καθώς και σε διάφορα gala στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Στην Εθνική Λυρική Σκηνή έχει επίσης εμφανιστεί στους ρόλους της Marfa από την όπερα του Rimsky-Korsakov Η *Μνηστή του Τσάρου* σε σκηνοθεσία Σπύρου Ευαγγελάτου, της Atalanta από το έργο του Händel *Serse*, της Olga από την *Fedora* του Giordano, της Clorinda από την *Cenerentola* του Rossini, της Gabrielle από την *Παριζιάνικη Ζωή* του Offenbach σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη, της Zerlina από τον *Don Giovanni* του Mozart, της Adele από το *Fledermaus* του J. Strauss σε σκηνοθεσία Σπύρου Ευαγγελάτου κ.ά.

Με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών έχει ερμηνεύσει το *Requiem* του Fauré και το έργο του Νίκου Ξανθούλη *Ο εγωιστής γίγαντας* στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, ενώ με την Ορχήστρα της ΕΡΤ έχει συμμετάσχει σε gala στον ίδιο χώρο συναυλιών.

Συνεργάστηκε με τον Έλληνα συνθέτη Άλκη Μπαλάτση ερμηνεύοντας τη Momo από την ομώνυμη παιδική του όπερα στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσα-

λονίκης με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και το μουσικό του παραμύθι *Τι ζητάει ο Ζήνων* με την Ορχήστρα των Χρωμάτων, με την οποία επίσης παρουσιάστηκε σε βραδιές όπερας.

Με την Όπερα Θεσσαλονίκης συνεργάστηκε στο έργο *I Pagliacci* του Leoncavallo, ερμηνεύοντας τον ρόλο της Nedda.

Με την ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων έχει λάβει μέρος σε πολλές συναυλίες τόσο στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών όσο και στην Εθνική Λυρική Σκηνή.

Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια από τους L. Pavarotti και J. Sutherland, καθώς και συνέδρια φωνιατρικής, ενώ η ίδια έχει παραδώσει μαθήματα τεχνικής τραγουδιού στο Ωδείο της Iowa στην Αμερική, καθώς και στα ΙΕΚ Δομή στην Αθήνα. Είναι καθηγήτρια μονωδίας στο Ελληνικό Ωδείο και ιδρυτικό μέλος του προγράμματος Opera Showcase για νέους καλλιτέχνες. Είναι Αντιδήμαρχος Πολιτισμού, Παιδείας, Νεότητας και Άθλησης στο Δήμο Χαλανδρίου στην Αθήνα.

"Gina Poulos is a very gifted soprano coloratura"  
*Greek journal - "Greece's Weekly"*

"Gina Poulos is a very talented and promising soprano"  
*American journal - "Reporters"*

"Poulos, whose voice has great power"  
*American journal - "Des Moines Sunday Register"*



ΜΑΡΙΤΑ ΠΑΠΑΡΙΖΟΥ  
μεσόφωνος

Η Μαρίτα Παπαρίζου γεννήθηκε στο Βόλο. Πήρε τα πρώτα μαθήματά της στο κλασικό τραγούδι στο Δημοτικό Ωδείο Βόλου. Απέκτησε δίπλωμα μονωδίας από το Ορφείο Ωδείο Αθηνών (τάξη Καίτης Αποστολάκη) με άριστα παμπηφεί και Α΄ βραβείο, καθώς και δίπλωμα αρμονίας (Μετροπόλιταν Ωδείο).

Στη συνέχεια κρίθηκε υπότροφος του Αχιλλοπούλειου Ιδρύματος και παρακολούθησε σεμινάρια πλάι στον Carlo Bergonzi. Το 1998 κέρδισε την υποτροφία «Αλεξάνδρα Τριάντη» από τον Οργανισμό Μεγάλου Μουσικής Αθηνών και σπούδασε αρχικά με τη Franca Mattiuci και έπειτα με το Roberto Coviello, ενώ παράλληλα μελέτησε γαλλική όπερα με τη Janine Reiss.

Από το 1999 έως και σήμερα έχει ερμηνεύσει διάφορους ρόλους στο ρεπερτόριο της, με κυριότερους τους ρόλους των Onago (από την όπερα *Arianna in Nasso*, σε 1η παγκόσμια αναβίωση), Fenena (*Nabucco*), Rosina (*Il Barbiere di Siviglia*), Isolier (*Le Comte Ory*), Dido (*Dido and Aeneas*) και Tancredi από την ομώνυμη όπερα. Ακόμα,

έχει ερμηνεύσει τους ρόλους των Amastre (από την όπερα *Serse*), Orlando (*Orlando Furioso*), Circe (*Telemaco*, σε 1η παγκόσμια αναβίωση), Isabella (*L' Italiana in Algeri*), Arsace (*Semiramide*), Tauride από την όπερα *Arianna in Creta*, παραγωγή μάλιστα η οποία κυκλοφορεί σε CD από την MDG και το ρόλο Smeton (από την όπερα *Anna Bolena*). Επίσης, έχει συνεργαστεί με διάφορες ορχήστρες (Capella dei Turchini, London Philharmonia, Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, Ορχήστρα Δήμου Αθηναίων, Ορχήστρα των Χρωμάτων και Ορχήστρα του Βόλου), αλλά και μαέστρους (Α. Jourdan, Α. Florio, Α. Zedda, Ν. Cleobury, Μ. Zambelli κ.ά.).

Από το 1999 συνεργάζεται με την Εθνική Λυρική Σκηνή, ενώ έχει εμφανιστεί σε θέατρα της Ιταλίας (Γένοβα, Πέζαρο, Dal Verme-Μιλάνο με τους Cameristi del Teatro alla Scala, Πίζα, Λιβόρνο, Τρέντο), της Γαλλίας (Μασσαλία, Μασσού, Châtelet, Champs Elysées, υπό τη διεύθυνση του Claudio Scimone), της Αγγλίας (Sadler's Wells), της Ισπανίας (Μπιλιμπάο) και του Μόντε Κάρλο.





MARIO ZEFFIRI

τενόρος

Ο Mario Zeffiri θεωρείται καταξιωμένος ερμηνευτής του ρεπερτορίου μπελκάντο, με αξιόλογη διεθνή καριέρα. Κατά καιρούς ερμήνευσε ρόλους στις μεγαλύτερες αίθουσες της Ευρώπης. Έχει τραγουδήσει στο Teatro alla Scala (*La sonnambula*), στο Βασιλικό Θέατρο του Τορίνο (*Tancredi*, *La sonnambula*, *Il turco in Italia*, *Salome*), στο Δημοτικό Θέατρο της Μπολόνια (*Elisabetta Regina d' Inghilterra*, *Il barbiere de Siviglia*), στο Δημοτικό Θέατρο του Φιρέντσε (*Il barbiere di Siviglia*, *Messa da Requiem*), στο Θέατρο "Verdi" της Τεργέστης και στο Φιλαρμονικό Θέατρο της Βερόνας (*La sonnambula*). Εκτός Ιταλίας, έχει εμφανιστεί στο Théâtre des Champs-Élysées και στην όπερα του Παρισιού, στο Liceu στη Βαρκελώνη, στην όπερα του Βερολίνου, στο Carnegie Hall της Νέας Υόρκης, καθώς επίσης και σε χώρους συναυλιών

της Φρανκφούρτης, του Αμβούργου, της Κολωνίας, της Δρέσδης, του Ελσίνκι, των Βρυξελλών, του Μπορντό, της Νίκαιας, του Μονπελιέ, της Λιέγης και της Αθήνας.

Το ρεπερτόριο του περιλαμβάνει περισσότερους από 35 ρόλους με χαρακτηριστικότερους όλων το ρόλο του Arturo (*I Puritani*), του Ernesto (*Don Pasquale*), του Elvino (*La sonnambula*), του Uberto (*La donna del lago*) και του Tonio (*La fille du regiment*).

Ο Mario Zeffiri συχνά συνεργάζεται με διάσημους μαέστρους, όπως οι Riccardo Muti, Jesus Lopez-Cobos, Daniele Gatti, Roberto Abbado, Gianluigi Gelmetti, Alberto Zedda, Stefan Sotesz, Helmut Rilling, Eve Queler. Ακόμα, με διευθυντές ορχήστρας όπως οι Dario Fo, Pierluigi Pizzi, Pier' Alli, Luca Ronconi και Hugo de Ana.



Το 2007 συμμετείχε στην παραγωγή του έργου *Messa da Requiem* του Verdi και υπό τη διεύθυνση του Riccardo Muti έδωσε συναυλίες στη Ραβέννα, στην Πάρμα, στη Ρώμη και στο Κουφρινάλε. Επίσης, ανέλαβε το ρόλο του Ernesto (*Don Pasquale*) στη Μάλτα, τη Μόσχα και την Αγ. Πετρούπολη, καθώς επίσης και το ρόλο του Don Calandrini (*Il ritorno di Don Calandrino* του Cimarosa) στη Λας Πάρμα, τη Ραβέννα και την Πιατσέντζα. Έκανε το ντεμπούτο του ως Duce di Mantova (*Rigoletto*) στην Εθνική Όπερα της Εσθονίας.

Μελλοντικά πρόκειται να παρουσιάσει το έργο *Lélio* του Berlioz στο Teatro la Fenice της Βενετίας (υπό τη διεύθυνση του Riccardo Muti), το

έργο *L'italiana in Algeri* στο Μέγαρο Μουσικής της Αθήνας και του Έσσεν, το *La Favorite* στο Σαν Ντιάγκο της Χιλής και το έργο *Guillaume Tell* στο Ταλίν.

Ο Mario Zeffiri γεννήθηκε στην Αθήνα. Ύστερα από υποτροφία που έλαβε από το ίδρυμα «Μαρία Κάλλας» ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Accademia del Teatro alla Scala της Ιταλίας και στην Ισπανία, δίπλα στον τενόρο Juan Oncina. Το τελευταίο διάστημα παρακολουθεί μαθήματα κοντά στον Peter Gougaloff στο Βερολίνο.



## ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΤΑΜΠΟΓΛΗΣ

Βαθύφωνος

Ο Χριστόφορος Σταμπόγλης γεννήθηκε στην Αθήνα. Ύστερα από σύντομες μουσικές σπουδές στην Ελλάδα κέρδισε την υποτροφία «Μαρία Κάλλας», με την υποστήριξη της οποίας σπούδασε τραγούδι με την Vera Rozsa στο Guildhall School of Music and Drama στο Λονδίνο και κατόπι, για έναν περίπου χρόνο, στη Νέα Υόρκη με τον A. Boyajian. Ουσιαστικό όμως ρόλο στη μουσική του διαμόρφωση έπαιξαν οι παρουσίες του Χρ. Λαμπράκη, του Δ. Καβράκου και τέλος, του Κώστα Πασάλη, με τον οποίο μελέτησε συστηματικά από το 1994 μέχρι τον πρόσφατο θάνατο του μεγάλου Έλληνα βαρύτονου.

Έκανε το ντεμπούτο του το 1987 τραγουδώντας το ρόλο του Figaro στην παραγωγή του έργου *Le Nozze di Figaro* της Pimlico Opera στο Λονδίνο. Από τότε, στα 20 χρόνια που μεσολάβησαν, έχει τραγουδήσει σε πολλά θέατρα της Ευρώπης (Πέζαρο, Βερόνα, Τεργέστη, Μιλάνο, Αβινιόν, Μονπελιέ, Ντύσελντορφ κ.ά.), έχει δώσει πολλά κονσέρτα και έχει ηχογραφήσει για την LYRA,

την BONGIOVANNI, την FONDAZIONE ROSSINI και την EMI classics.

Υπήρξε για περισσότερα από 10 χρόνια μόνιμος συνεργάτης της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Από την καριέρα του ξεχωρίζει ιδιαίτερα η συμμετοχή του στην εναρκτήρια συναυλία του Μεγάλου Μουσικής Αθηνών με την Κρατική Ορχήστρα της Αθήνας (Μάρτιος 1991). Η συναυλία αυτή υπήρξε η απαρχή μιας πολυετούς συνεργασίας με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, όπου είχε την ευκαιρία να συναντήσει μεγάλους μαέστρους, σκηνοθέτες και τραγουδιστές.

Έχει ερμηνεύσει πάνω από 70 ρόλους του διεθνούς και ελληνικού λυρικού ρεπερτορίου, ενώ από τις κορυφαίες του στιγμές στο δισκογραφικό χώρο θεωρήθηκε η ηχογράφηση 18 δημοφιλών τραγουδιών του Μ. Θεοδωράκη.

Από το Σεπτέμβριο του 2002 μέχρι το Σεπτέμβριο του 2007 υπήρξε μόνιμο στέλεχος της Γερμανικής Όπερας του Ρήνου στο Ντύσελντορφ της Γερμανίας.



## BRUCKNERCHOR LINZ

(Brucknerchor Linz– Collegium Vocale Linz – BORG-Chor Ried)

Για τη σημερινή συναυλία στη Θεσσαλονίκη συνεργάστηκαν τρεις από τις μεγαλύτερες χορωδίες της Αυστρίας:

Η χορωδία **Brucknerchor Linz** ιδρύθηκε το 1946. Το 2006 γιόρτασε τα 60 χρόνια παρουσίας στο χώρο της μουσικής δίνοντας μια συναυλία με το έργο *Αλέξης Ζορμπάς* του Μίκη Θεοδωράκη στο Brucknerhaus Linz, με διευθυντή ορχήστρας τον Κάρολο Τρικολίδη. Τη χορωδία συνόδευε η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών. Μερικές εβδομάδες αργότερα εμφανίστηκε στην Αθήνα με έργα Mozart και Bruckner υπό τη διεύθυνση του Βύρωνα Φιδετζή. Στο ρεπερτόριο της χορωδίας συμπεριλαμβάνονται ορισμένα από τα σημαντικότερα έργα της χορωδιακής λογοτεχνίας, ενώ έχει συμπράξει με διεθνείς ορχήστρες και σολίστες. Ο Konrad Fleischanderl διευθύνει τη χορωδία τα τελευταία 10 χρόνια.

Η χορωδία **Collegium Vocale** ιδρύθηκε το 1978 ως ένα φωνητικό σύνολο της καθολικής πα-

νεπιστημιακής κοινότητας. Το ρεπερτόριό της επικεντρώνεται κυρίως στα δημοφιλέστερα έργα της ρομαντικής και της σύγχρονης εποχής. Σταθμός στην ιστορία της χορωδίας ήταν το ταξίδι της στην Αθήνα για το έργο *Αλέξης Ζορμπάς*. Ο Josef Habringer είναι ιδρυτής και διευθυντής της χορωδίας, καθηγητής εκκλησιαστικής μουσικής και διευθυντής χορωδιών που συμμετέχουν σε λειτουργίες καθεδρικών ναών στο Linz. Επίσης, είναι καθηγητής χορωδίας και φωνητικής στο ωδείο της Επισκοπής, ενώ έχει λάβει μέρος σε πολλά σεμινάρια σε όλη την Αυστρία.

Τέλος, η χορωδία **Borg-Chor-Ried** αποτελείται από μαθητές μέσης εκπαίδευσης και έχει ένα ευρύτατο ρεπερτόριο που εκτείνεται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Έχει λάβει μέρος σε φεστιβάλ παραδοσιακής μουσικής στη Φιλανδία, την Ουγγαρία και το Μεξικό. Ο Hubert Gartner διευθύνει τη χορωδία από το 1995. Ως διευθυντής του "Festivalchor Innviertel" έχει πραγματοποιήσει ποικίλες σημαίνουσες εκδηλώσεις.





KONRAD FLEISCHANDERL  
διεύθυνση χορωδίας

Σπούδασε στο ωδείο Bruckner του Linz (φωνητική και ξύλινα πνευστά). Συνέχισε τις σπουδές του στο τμήμα Μουσικής και Δραματικής Τέχνης στο πανεπιστήμιο του Graz. Επίσης, παρακολούθησε μαθήματα εκκλησιαστικής μουσικής στο τμήμα Μουσικής και Δραματικής Τέχνης "Mozarteum" στο πανεπιστήμιο του Salzburg.

Έχει συνεργαστεί ως σολίστας με διάφορες συμφωνικές ορχήστρες και με ορχήστρες μουσικής δωματίου, ενώ ως μαέστρος έχει αναλάβει τη διεύθυνση ορχηστρών στην Αυστρία και το εξωτε-

ρικό. Ακόμα, έχει πραγματοποιήσει παραγωγές για το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, ενώ έχει συνεργαστεί με δισκογραφικές εταιρείες.

Από το 1997 ασχολείται με τη διεύθυνση χορωδίας και την εκκλησιαστική μουσική στην Αυστρία και ταυτόχρονα παραδίδει μαθήματα διεύθυνσης χορωδίας, μουσικής και φωνητικής. Έχει αναλάβει τη διεύθυνση της Ένωσης Χορωδιών της Αυστρίας, τη διεύθυνση χορωδιών μουσικής δωματίου, καθώς επίσης και τη διεύθυνση της χορωδίας Brucknerchor του Linz.



## ΧΟΡΩΔΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΕΣ

Η Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές ιδρύθηκε το 1987. Στο ευρύτατο ρεπερτόριό της περιλαμβάνονται έργα αναγέννησης, κλασικής, ρομαντικής και σύγχρονης περιόδου, όπως ορατόρια, όπερες, musicals, έργα σύγχρονων Ελλήνων και ξένων συνθετών, καθώς και πρώτες εκτελέσεις έργων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.


Έχει εμφανιστεί κατ' επανάληψη στα Δημήτρια, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, το Ηρώδειο, τη Λυρική Σκηνή, τις «Διεθνείς Μουσικές Ημέρες», το Ελληνικό Φεστιβάλ, καθώς και σε φεστιβάλ άλλων πόλεων της Ελλάδας. Συνεργάστηκε με ελληνικές και ξένες ορχήστρες σε όπερες και ορατόρια. Έχει εμφανιστεί, επίσης, στη Βιέννη, την Πράγα, το Λονδίνο, τη Ρώμη, την Αγία Πετρούπολη, καθώς και σε πόλεις της Ισπανίας, Ουγγαρίας, Ουαλίας, Φινλανδίας, Ρωσίας και Τουρκίας και έχει τιμηθεί με χρυσά, αργυρά και χάλκινα μετάλλια

στους διεθνείς διαγωνισμούς Αθηνών, Λανγκόλεν και Ρώμης αντίστοιχα.

Συμμετείχε σε πολλές από τις επίσημες εκδηλώσεις του Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας «Θεσσαλονίκη 1997», καθώς και στην τελετή λήξης, με έργα ρεπερτορίου και έργα σε πρώτη εκτέλεση των Μ. Αδάμη, Ν. Αστρινίδη, Α. Μπαλτά, Χ. Σαμαρά και Μ. Καλομοίρη.

Πήρε μέρος στην πολιτιστική πρωτεύουσα «Πράγα 2000» με έργα Τσέχων συνθετών, παρουσία του συνθέτη Peter Eben και στην πολιτιστική πρωτεύουσα «Πάτρα 2006».

Από το 1993 συμπράττει με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Θεσσαλονίκης, ενώ έχει επίσης συμπράξει με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, τη Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ και τις Συμφωνικές Ορχήστρες Πράγας, Σόφιας, Καϊμιντς, Βεσφραλίας, Ρουμανίας, Ουαλίας και Άγκυρας.



Συνεργάστηκε με Έλληνες και ξένους μαστρούς, με το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, τη Λυρική Σκηνή, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Βέροιας, την Πολιτιστική Ολυμπιάδα και το Υπουργείο Πολιτισμού, το Μουσείο Βυζαντινών Οργάνων, το Δήμο Θεσσαλονίκης και το Δήμο Αθηναίων. Ακόμα, με τους Μ. Θεοδωράκη, Γ. Μαρκόπουλο, Γ. Καζαντζή, Γ. Βρεγονίς, Ζ. Praisner και Μ. Φραγκούλη.

Το καλοκαίρι του 2001 εμφανίστηκε στο Ηρώδειο συμμετέχοντας στην όπερα *Κωνσταντίνος Παλαιολόγος* του Μ. Καλομοίρη, στα πλαίσια του ελληνικού φεστιβάλ, καθώς και στο αρχαίο θέατρο της Εφέσου, ερμηνεύοντας τη *Συμφωνία της Λεβεντιάς* του ίδιου συνθέτη.

Από το Σεπτέμβριο του 2001 συμμετέχει στην εναρκτήρια συναυλία των «ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ» με έργα των G. Mahler, L. Beethoven, J. Haydn, C. Orff και επίσης στις παραγωγές όπερας

του Οργανισμού Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης (*Rigoletto, Momo, Madama Butterfly, Cavaleria Rusticana, Γάμοι του Φίγκαρο, Lucia Di Lammermour, Trovatore, Turandot, I Puritani, Così fan tutte*). Επιπλέον, έχει λάβει μέρος στα ορατόρια *9η Συμφωνία* του L. Beethoven, *Κατά Ματθαίον Πάθη* του J. S. Bach, *Stabat mater* του A. Dvořák, γαλα αφιερωμένα στην οικογένεια των Strauss και άλλα. Από το Φεβρουάριο του 2007 συμμετέχει σε παραγωγές της Όπερας Θεσσαλονίκης (*Νυχτερίδα* του J. Strauss, *Aida* και *Traviata* του G. Verdi).

Τη χορωδία διηύθυνε η Μαίρη Κωνσταντινίδου μέχρι τον Οκτώβριο του 2007. Έκτοτε, τη διέυθυνσή της έχει αναλάβει η Αγγελική Κρίσιλα.

(Από τη βιβλιοθήκη της ΚΟΘ: Την ευθύνη για τη σύνταξη του παραπάνω βιογραφικού φέρει το σωματείο «Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές»).



## ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΡΙΣΙΛΑ

### διεύθυνση χορωδίας

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Είναι απόφοιτος της Ανώτατης Κρατικής Ακαδημίας Σόφιας (Διεύθυνση Χορωδίας), της Ανώτατης Κρατικής Ακαδημίας Μουσικής και Χορευτικής Τέχνης του Πλόβντιβ (Παιδαγωγική της Μουσικής Εκπαίδευσης με ειδίκευση στο πιάνο) και του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης (πιάνο, αρμονία, αντίστιξη, φούγκα, ωδική). Κατόπιν υποτροφίας του Υπουργείου Παιδείας, ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Σόφιας με ειδίκευση στη Διεύθυνση Χορωδίας.

Παρακολούθησε μαθήματα τεχνικής στη διεύθυνση χορωδίας και φωνητικής στο Ωδείο «Χομορφές» στην Αθήνα με τον Ν. Κοτροκόη. Επιπλέον, συμμετείχε σε ειδικό σεμινάριο διεύθυνσης χορωδίας με τον Ρ. Erdei στο Ινστιτούτο Kodaly στην Ουγγαρία και με τον Fr. Bernius στο Βέλγιο, σε διεθνές σεμινάριο για παιδικές και νεανικές χορωδίες στη Γερμανία, καθώς επίσης και στο εξειδικευμένο σεμινάριο διεύθυνσης του έργου *Johannes-Passion* του Bach στη Διεθνή Ακαδημία Bach με τον Η. Rilling στη Γερμανία.

Στην Ελλάδα παρακολούθησε σεμινάρια διεύθυνσης με τους Α. Κοντογεωργίου και Μ. Λογιάδη, ενώ στο εξωτερικό πήρε μαθήματα διεύθυνσης με τους Th. Pavnovitch, Ν. Liron, Ρ. Jouron και G. Patrikov. Μελέτησε τραγούδι με τη Μαρίνα Βουλογιάννη και την Ι. Stinglitch και έχει λάβει μέρος σε σεμινάρια

πιάνου, τραγουδιού και θεωρητικών.

Έχει διευθύνει τη χορωδία του Ι. Ν. Αλεξάντερ Νιέφσκι, τη χορωδία δωματίου και τη συμφωνική ορχήστρα της Μουσικής Ακαδημίας της Σόφιας και έχει συνεργαστεί με την Όπερα Θεσσαλονίκης, την Ορχήστρα της Όπερας του Βουκουρεστίου, τη Δημοτική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Απέσπασε Α΄ βραβεία σε πανελλήνιους διαγωνισμούς (1996, 1997, 1998, 2000) και αργυρά μετάλλια σε διεθνείς διαγωνισμούς (1999, 2000, 2004) και αντιπροσώπευσε την Ελλάδα στη Γαλλία για τη διεκδίκηση της EXPO 2008, διευθύνοντας τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης.

Έχει ηχογραφήσει τρία CDs με τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης με τους τίτλους «Ευ νχείν», “By the riverside” και «Επί γης ειρήνη» αντίστοιχα.

Από το 2000 έως το 2007 διηύθυνε τη χορωδία του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και από το 2005 έως το 2007 τη χορωδία «Μακεδονία» ως βοηθός μάστρου. Επίσης, έχει διδάξει σε σεμινάρια διεύθυνσης χορωδίας του Υπουργείου Παιδείας.

Από το 1997 διευθύνει τη χορωδία του Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης και από το Νοέμβριο του 2007 τη Χορωδία Θεσσαλονίκης Κλασικοί Τραγουδιστές.



Friday **23<sup>rd</sup>**  
May 2008

# PROGRAM

Thessaloniki Concert Hall  
starting at: 21.00

conductor **Karolos Triokolidis**

soprano **Gina Poulos**

mezzo soprano **Marita Paparizou**

tenor **Mario Zeffiri**

basso **Christoforos Stamboglis**

**Chorus Brucknerchor Linz**

chorus master **Konrad Fleischanderl**

**Choir of Thessaloniki**

**Classical Singers**

chorus master **Angeliki Krisila**

## **W.A. Mozart (1756-1826)**

Great Mass in C minor, K. 427

for soloists, chorus and orchestra

Duration: 57'

**I. KYRIE: Andante moderato** soprano and chorus

### **II. GLORIA**

**Gloria in excelsis: Allegro vivace** chorus

**Laudamus te: Allegro aperto** soprano

**Gratias: Adagio** chorus

**Domine Deus: Allegro moderato** soprano

**Qui tollis: Largo** double chorus

**Quoniam: Allegro** soprano and tenor

**Jesu Christe: Adagio** chorus

**Cum Sancto Spiritu: Alla breve** chorus

### **III. CREDO**

**Credo in unum Deum: Allegro maestoso** chorus

**Et incarnatus est: Andante ma sostenuto** soprano

**IV. SANCTUS: Largo** double chorus

**V. BENEDICTUS: Allegro comodo**

soprano, tenor, basso and double chorus

## **INTERMISSION**

## **A. Bruckner (1824-1896)**

Te Deum in C major for soloists, chorus and orchestra

Duration: 22'

**I. TE DEUM: Allegro moderato** soprano, alto, tenor and chorus

**II. TE ERGO: Moderato** soprano, alto, tenor and basso

**III. AETERNA FAC: Allegro moderato** chorus

**IV. SALVUM FAC: Moderato**

soprano, alto, tenor, basso and chorus

**V. IN TE, DOMINE, SPERAVI: Mässig bewegt**

soprano, alto, tenor, basso and chorus





Classical Egnatia Grand (Alexandroupoli)



Classical Baby Grand Hotel (Athens)



Classical Athens Imperial (Athens)



Classical King George Palace (Athens)



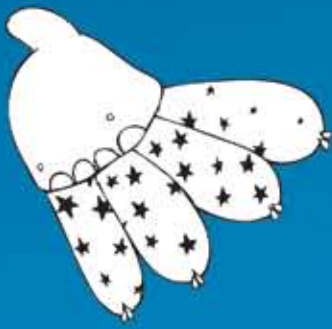
Classical Filoxenia (Kalamata)



Classical Makedonia Palace (Thessaloniki)

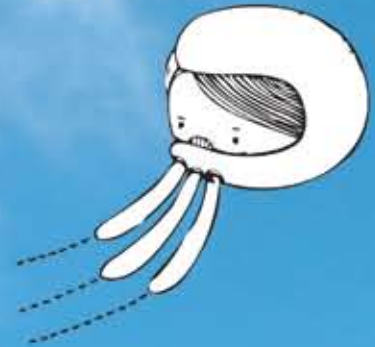


Classical Larissa Imperial (Larissa)



# Classical Hotels

for an exciting stay  
all over Greece  
and South Eastern Europe



King George Palace (Athens) | N.J.V. Athens Plaza (Athens) | Athens Imperial (Athens) | Baby Grand Hotel (Athens) | Grand O' Hotel (Athens)  
Acropolis (Athens) | Vouliagmeni Suites (Athens) | Makedonia Palace (Thessaloniki) | Larissa Imperial (Larissa) | Filoxenia (Kalamata)  
Egnatia Grand (Alexandroupoli) | Astir Hotel (Alexandroupoli) | Plaza Spa Suites (Rethymno) | Leoniki Residence (Rethymno)  
Sheraton Sofia Hotel Balkan & Casino (Sofia, Bulgaria) | Metropol (Belgrade, Serbia)  
Opening soon: Pilion, Mykonos, Bodrum (Turkey)

Central Reservations: Tel: 801 801 70 70, +30 210 37 43 590

[www.classicalhotels.com](http://www.classicalhotels.com)



# ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ ΤΗΣ ΚΟΘ

## Καλλιτεχνικός Διευθυντής

Μύρων Μιχαηλίδης

## Μόνιμος Αρχιμουσικός

Κάρολος Τρικολίδης

## Α΄ ΒΙΟΛΙΑ

### Εξάρχοντες

Σίμος Παπάνας

Αντώνης Σουσάμογλου

### Κορυφαίοι Α΄

Μίκης Μιχαηλίδης

Γιώργος Πετρόπουλος

Θεόδωρος Πατσαλίδης

### Tutti

Μαρία Δρούγου

Μαρία Σουέρεφ

Ευάγγελος Παπαδημήτρης

Εύη Δελφίνοπούλου

Κρυστάλλης Αρχοντής

Γιώργος Κανδυλίδης

Ανδρέας Παπανικολάου

Γκρέτα Παπά

Μαρία Σπανού

Ευτυχία Ταλακούδη

Χριστίνα Λαζαρίδου

Στράτος Κακάμπουρας

Έκτορας Λάππας

Γιώργος Γαρυφαλλάς

## Β΄ ΒΙΟΛΙΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Ανθούλα Τζίμα

Ντάρια Κάτσιου

### Κορυφαίοι Β΄

Αλκέτας Τζιαφέρης

### Tutti

Μίμης Τοπσιδης

Θανάσης Θεοδωρίδης

Δέσποινα Παπαστεργίου

Isabelle Both

Ευαγγελία Κουζώφ

Πόπη Μυλαράκη

Ελευθέριος Αδαμόπουλος

Μαρία Εκλεκτού

Μικέλ Μιχαηλίδης

Ίγκορ Σελαμζαϊδης

Γιώργος Κουγιουμτζόγλου

Ίγγα Συμονίδου

Αναστασία Μισυρλή

Νίκος Τσανακάς

## ΒΙΟΛΕΣ

### Κορυφαίοι Α΄

Νεοκλής Νικολαΐδης

Χαρά Σειρά

### Κορυφαίοι Β΄

Αντώνης Πορίχης

Αλεξάνδρα Βόλτσιπ

### Tutti

Φελίτσια Ποπίκα

Ειρήνη Παραλικά

Χρήστος Βλάχος

Κατερίνα Μητροπούλου

Βιολέτα Θεοδωρίδου

Δημήτρης Δελφινόπουλος

Ρόζα Τερζιάν

Δημοσθένης Φωτιάδης

Παύλος Μεταξάς

## ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Βασίλης Σαΐτης

Απόστολος Χανδράκης

Ντμίτρι Γκουντίμοβ

### Κορυφαίοι Β΄

Λίλα Μανώλα

### Tutti

Ανθούλα Κοντογιαννάκη

Γιώργος Μανώλας

Βίκτωρ Δάβαρης

Δημήτρης Πολυζωΐδης

Γιάννης Στέφος

Χρήστος Γρίμπας

Μαρία Ανισέγκου

Δημήτρης Αλεξάνδρου

Ιωάννα Κανάτσου

Ζόραν Στέπιτς

## ΚΟΝΤΡΑΜΠΑΣΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Γιώργος Γράλιστας

Χαράλαμπος Χειμαριός

### Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Χατζής

Ηρακλής Σουμελίδης

### Tutti

Ελένη Μπουλασίκη

Ειρήνη Παντελίδου

Λεωνίδα Κυριδης

Μιχάλης Σαπουντζής

Γιώργος Πολυχρονιάδης

## ΦΛΑΟΥΤΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Νικολός Δημόπουλος

### Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Ανισέγκος

Μάλαμα Χατζή

### Tutti

Νίκος Κουκής

## ΟΜΠΟΕ

### Κορυφαίοι Α΄

Δημήτρης Καλπαξίδης

Δημήτρης Κίτσος

### Κορυφαίοι Β΄

Γιάννης Ραζάκωφ

Κωνσταντίνος Χασιώτης

### Tutti

Θωμάς Μπριζάκης

## ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Κοσμάς Παπαδόπουλος

Χρήστος Γραονίδης

### Κορυφαίοι Β΄

Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή

Αλέξανδρος Σταυρίδης

### Tutti

Βασίλης Καρατζίβας

## ΦΑΓΚΟΤΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Βασίλης Ζαρόγκας

Γιώργος Πολίτης

### Κορυφαίοι Β΄

Κώστας Βαβάλας

Μαρία Πουλιούδη

### Tutti

Μαλίνα Ηλιοπούλου

## ΚΟΡΝΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Τραϊανός Ελευθεριάδης

### Κορυφαίοι Β΄

Βασίλης Βραδέλης

Παντελής Φειζό

### Tutti

Δημήτρης Δεσποτόπουλος

## ΤΡΟΜΠΕΤΕΣ

### Κορυφαίοι Α΄

Σπύρος Παπαδόπουλος

Γρηγόρης Νέτσκας

## Κορυφαίοι Β΄

Γιώργος Λασκαρίδης

### Tutti

Γιάννης Σισμανίδης

Δημήτρης Κουρατζίνος

## ΤΡΟΜΠΟΝΙΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Φιλήμων Στεφανίδης

Αθανάσιος Ντώνες

### Κορυφαίοι Β΄

Φώτης Δράκος

Γιώργος Κόκκορας

### Tutti

Ευάγγελος Μπαλτάς

## ΤΟΥΜΠΑ

### Κορυφαίοι Β΄

Γιώργος Τηνιακούδης

Παύλος Γεωργιάδης

## ΤΥΜΠΑΝΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Δημήτρης Βίττης

Μαργαρίτα Κουρτπαρασιδου

Βλαντιμίρ Αφανάσιεβ

## ΚΡΟΥΣΤΑ

### Κορυφαίοι Β΄

Κώστας Χανής

### Tutti

Ελευθέριος Αγγουριδάκης

Ντέλια Μιχαηλίδου

## ΑΡΠΑ

### Κορυφαίοι Α΄

Κατερίνα Γίμα

## ΠΙΑΝΟ

### Κορυφαίοι Α΄

Μαριλένα Λιακοπούλου

## ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι μόνιμοι μουσικοί της ΚΟΘ αναφέρονται με σειρά αρχαιότητας

## Έφορος ΚΟΘ

Ελένη Μπουλασίκη

## Αναπληρωτής Εφόρου ΚΟΘ

Στράτος Κακάμπουρας

## Φροντιστές ΚΟΘ

Πέτρος Γιάντσης

Γιώργος Νιμψής

## ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΚΟΘ

	1η κατηγορία	2η κατηγορία	3η κατηγορία
Πλατεία Α'	25 €	20 €	10 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	20 €	15 €	7 €
Εξώστης	15 €	10 €	7 €

### Μειωμένο\* - Ομαδικό

Πλατεία - Θεωρεία	15 €	10 €	--- **
Εξώστης	10 €	7 €	---

\* εκπαιδευτικοί, φοιτητές, μαθητές, σπουδαστές ωδείων

\*\* Στην 3η κατηγορία δεν ισχύουν τα μειωμένα εισιτήρια

Οικογενειακό	1η κατηγορία	2η κατηγορία	3η κατηγορία
Πλατεία Α'	50 €	40 €	20 €
Πλατεία Β' - Θεωρεία	40 €	30 €	14 €
Εξώστης	30 €	20 €	14 €

1η κατηγορία: Συναυλίες: 29/3, 9/5, 9/7 (εκτός πακέτου)

2η κατηγορία: Συναυλίες: 11/1, 1/2, 14/2 [όχι σε όλα], 22/2, 21/3, 23/5, 21/6

3η κατηγορία: Συναυλίες: 7/3, 11/4

## ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ [-25%]

**Α' ΠΑΚΕΤΟ - 6 συναυλίες** [11/1, 1/2, 14/2, 22/2, 7/3, 21/3]

Πλατεία Α' 80 €

Πλατεία Β' - Θεωρεία 60 €

Εξώστης 40 €

Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή 35 €

Όλες οι ζώνες [εκτός πλατείας Α']

**Β' ΠΑΚΕΤΟ - 5 συναυλίες** [Δεν περιλαμβάνει το Θωρηκτό Ποτέμκιν,

για όσους το είχαν πληρώσει πέρυσι] [11/1, 1/2, 22/2, 7/3, 21/3]

Πλατεία Α' 70 €

Πλατεία Β' - Θεωρεία 50 €

Εξώστης 35 €

Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή 30 €

Όλες οι ζώνες [εκτός πλατείας Α']

**Γ' ΠΑΚΕΤΟ - 5 συναυλίες** [29/3, 11/4, 9/5, 23/5, 21/6]

Πλατεία Α' 75 €

Πλατεία Β' - Θεωρεία 55 €

Εξώστης 40 €

Φοιτητική Συνδρομή-Ειδική τιμή 35 €

Όλες οι ζώνες [εκτός πλατείας Α']

Πληροφορίες για συνδρομές στο τηλέφωνο:  
**2310 589 164**

Εισιτήρια και συνδρομές προπωλούνται στο Ταμείο της ΚΟΘ (Εθν. Αμύνης 2, Μέγαρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών), Δευτέρα έως Παρασκευή 10:00-16:00

Την ημέρα της εκάστοτε συναυλίας το ταμείο της ΚΟΘ λειτουργεί 10:00-13:00 (Εταιρία Μακεδονικών Σπουδών) και 19:00-21:00 (στο χώρο της συναυλίας)

Τηλέφωνο ταμείου Κ.Ο.Θ.: **2310 236 990**

Εισιτήρια προπωλούνται από τα εκδοτήρια της πλατείας Αριστοτέλους από τα καταστήματα i-stores ([www.i-stores.gr](http://www.i-stores.gr)):

Καστρισιού 1, Πλατεία Άθωνος, Θεσσαλονίκη, 2310 282 020

Κ. Καραμανλή 153, Ιωνία-Θεσσαλονίκη, 2310 784 166

Μητρ. Καλλίδου 98, Καλαμαριά-Θεσσαλονίκη  
Αθηνάγору 5, Κ. Τούμπα - Θεσσαλονίκη  
Μακρυγιάννη 98, Σταυρούπολη-Θεσσαλονίκη, 2310 655 513

Τηλ. πληροφοριών και κρατήσεων εισιτηρίων i-stores: 801 11 15 16 17 (αστική χρέωση)

Ιστοσελίδα: [www.tsso.gr](http://www.tsso.gr)

### Ομαδικό εισιτήριο

Ειδική τιμή εισιτηρίου (ομαδικό) ισχύει για γκρουπ άνω των 20 ατόμων κατόπιν συνεννόησης με το ταμείο της ΚΟΘ

Η ΚΟΘ διατηρεί το δικαίωμα -αν χρειαστεί- να τροποποιήσει το πρόγραμμα.

Η είσοδος μετά την έναρξη της συναυλίας επιτρέπεται μόνο στο διάλειμμα.

Η είσοδος στη συναυλία επιτρέπεται σε παιδιά 6 ετών και πάνω.

Απαγορεύεται αυστηρά η βιντεοσκόπηση, η φωτογράφιση και η μαγνητοφώνηση κατά τη διάρκεια της συναυλίας.



## Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΘ

### ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Μύρων Μιχαηλίδης

e-mail: director@tssso.gr

### ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Φίλιππος Χατζησίμου

Τηλ. 2310 589160

e-mail: philh@tssso.gr

### ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μίνα Παπακωνσταντίνου

Τηλ. 2310 589162

e-mail: secretary@tssso.gr

### ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Βαγγέλης Γασημακόπουλος

Τηλ. 2310 589165

e-mail: vangelis@tssso.gr

### ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Μαρία Νιμπή

Τηλ. 2310 589163

e-mail: maria@tssso.gr

### Νίκος Κυριακού

Τηλ. 2310 589164

e-mail: info@tssso.gr

### ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Στεφανία Γιάντση

Τηλ. 2310 589157

### Μανώλης Αδάμος

Τηλ. 2310 589159

e-mail: economics@tssso.gr

### ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Νίκος Κυριακού

Τηλ. 2310 589164

e-mail: info@tssso.gr

### Εξωτερική Συνεργάτιδα

Πηνελόπη Μπαρμπετάκη

Τηλ. 210 7608093

e-mail: pbarbe@otenet.gr

### ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ-

### ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Θεοδώρα Καραμανίδου

Τηλ. 2310 589156

e-mail: library@tssso.gr

### ΤΑΜΙΑΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Έλενα Παράσχου

Τηλ. 2310 236990

### ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μονή Λαζαριστών,

Κολοκοτρώνη 21

564 30 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 589162-5

Fax. 2310 604854

### ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΟΚΙΜΩΝ ΚΟΘ

(πρώην κινηματοθέατρο Παλλάς)

Λεωφ. Νίκης 73,

546 22 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310 257940

Ιστοσελίδα ΚΟΘ: [www.tssso.gr](http://www.tssso.gr)





## Ηχογράφηση

Την επόμενη εβδομάδα η ΚΟΘ, σε συμπαραγωγή με τον Ο.Μ.Μ.Θ., θα πραγματοποιήσει ηχογράφηση των **Κοντσέρτων αρ. 3 και 4 για πιάνο και ορχήστρα του Ludwig van Beethoven.**

σολίστ:

**Aldo Ciccolini**

διεύθυνση ορχήστρας:

**Μύρων Μιχαηλίδης**

Σάββατο

**21/06/08**

Μ.Μ.Θ., 21:00

**ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ**

**L. v. Beethoven:** Συμφωνία αρ. 9 σε ρε ελάσσονα, έργο 125

διεύθυνση ορχήστρας:

**Κάρολος Τρικολίδης**

σοπράνο:

**Αντωνία Καλογήρου**

μέτζο σοπράνο:

**Ειρήνη Καράγιαννη**

τενόρος:

**Andrea Cesare Coronella**

μπάσος:

**Γιάννης Γιαννίσης**

**Χορωδία Μακεδονία**

διεύθυνση χορωδίας:

**Αντώνης Κοντογεωργίου**

Η εμβληματική Ένατη Συμφωνία του μεγάλου δημιουργού είναι πια ένα οικουμενικό σύμβολο της παγκόσμιας αδελφότητας των ανθρώπων. Η λαχτάρα για ενότητα και ευτυχία που ευαγγελίζεται το φινάλε, με την Ωδή «Στη Χαρά» του Σίλερ, είναι και θα παραμείνει επίκαιρη.

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΚΟΘ



ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

